

Tekniikka ja ympäristö / Väylänpito
Janne Tuovinen

Liikenneviraston ohjeita 26/2018

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

Tässä perustelumuistiossa kerrotaan, mitä uusi Rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset ohje sisältää. Ohje on osa Liikenneviraston turvallisuusjohdantamisjärjestelmän mukaisia menettelyitä. Ohje julkaistaan 1.7.2018 ja sen päivitystyö jatkuu.

Tämä ohje tulee korvaamaan Radanpidon turvallisuusohjeesta TURO poistetut pätevyysvaatimukset koskevat ohjeet.

Ohje on ollut lausuntokierroksella 24.5-8.6.2018 ja niistä saatuja kommentteja on huomioitu ohjeessa. Ohjeesta järjestetään tiedotustilaisuus 28.8.2018, jossa vastataan 1.7. julkaistun version herättämiin kysymyksiin. Kysymyksiä voi toimittaa Liikenneviraston kirjaamoon otsikolla "Rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset" 17.8.2018 klo 16 asti osoitteella kirjaamo@liikennevirasto.fi

Ohjeen seuraavat päivitykset julkaistaan seuraavasti:

- 1.12.2018: Tarkennetut osaamis- ja ennakko-vaatimukset
- 1.3.2019: Koulutusohjelmat ja kertauskoulutusohjelmat
- kesäkuu 2019: Valmis ohje.

Pätevyysohjeen päivityksissä noudatetaan Liikenneviraston ohjeiden normaalia julkaisuaikataulua 2020 alkaen.

Liikennevirastossa on tunnistettu TUROssa aiemmin määriteltyjen työpätevyyskoulutusohjelmien osaamisvaatimusten ja osaamisen varmentamisen menettelyjen riittämättömyys. Hyväksytyjen koulutuslaitosten kanssa on vuodesta 2015 ollut käynnissä prosessi työpätevyyskoulutusohjelmien uusimiseksi. Uusiin koulutusohjelmiin täsmennetään osaamisvaatimuksia, koulutussisältöjä ja osaamisen varmentamisen menettelyjä. Lisäksi laaditaan kertauskoulutusohjelmat, joiden avulla varmistetaan osaamista määräjain.

28.6.2018

LIVI/5015/06.04.01/2018

Julkinen

Parantaakseen koulutusten tuottamaa osaamista ja mahdollistaakseen turvalliset ja monipuoliset harjoitteluolosuhteet sekä tarjotakseen koulutuksen vaatimat tekniset laitteet, Liikennevirasto on rakennuttanut Kouvolaan Ratateknisen oppimiskeskuksen, jossa koulutusohjelmia tullaan pääsääntöisesti järjestämään.

1.7.2018 astuu voimaan laki liikenteen palveluista (320/2017). Lain mukaan Liikennevirasto valtion rataverkon haltijana vastaa siitä, että se asettaa osaamis- ja pätevyysvaatimukset rataverkolla Liikenneviraston toimeksiannosta ja Liikenneviraston yhteistyöhankkeissa työskenteleville henkilöille ja varmistaa, että henkilöt saavat riittävän koulutuksen.

EU:n rautatieturvallisuudirektiivissä (EU) 2016/798 säädetään, että rautatieyritykset ja rataverkon haltijat ovat vastuussa turvallisuuden kannalta olennaisia tehtäviä hoitavan henkilöstönsä koulutus- ja pätevyystasosta. Työturvallisuuslaki 738/2002 11 § edellyttää, että työnantaja varmistuu henkilöstönsä riittävästä pätevydestä erityistä vaaraa aiheuttavissa töissä.

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

-ohjeessa kuvataan ne menettelyt, joilla Liikennevirasto määrittelee ja varmistaa sekä omat että palveluntuottajiensa pätevyysvaatimukset. Pätevyudet ja osaamisvaatimukset koskevat myös valtion rautatiealueella työskenteleviä palveluntuottajia, jotka eivät ole Liikennevirastoon sopimussuhteessa esimerkiksi kaupunkiympäristössä.

Liikennevirasto on asettanut toiminnan turvallisuuden varmistamiseksi tehtäväkohtaisia minimi koulutus- ja osaamisvaatimuksia toimimiseen valtion rataverkolla sekä määritellyt pätevyyden muodostumisen, kussakin pätevyydessä vaadittavan ammattitaidon ja tehtäväkohtaisen osaamisen osoittamistavat. Tässä ohjeessa on kuvattu vaatimuksia yleisellä tasolla ja vaatimukset tarkennetaan ohjeen päivitysaikataulun mukaisesti. Koulutusohjelmat julkaistaan valmistumisen mukaan Eerokissa ja liitetään päivitysaikataulun mukaisesti tähän ohjeeseen.

Ohjeeseen liittyvät työpätevyyskoulutusohjelmat pilotoidaan syksyn 2018 aikana ja myös työpätevyyskoulutukset käynnistyvät.

Turvallisuustehtävien koulutusohjelmat uusituvat ja, turvamiespätevyys peruskoulutus, ratatyöstä vastaavan peruskoulutus sekä liikenteenohjaajien koulutus käynnistyvät uusitulla koulutusohjelmalla syksyllä 2018.

Ratatyöturvallisuuspätevyys (Turva) ja Perusteet rautatiejärjestelmästä koulutusten uusitut koulutusohjelmat ja -materiaalit otetaan pilottikäyttöön kesällä 2018. Liikennevirasto selvittää Ratatyöturvallisuuspätevyys (Turva) -koulutukseen sisältyvän Perehdytys sähkörataan moduulin kouluttajalle asetettavat vaatimukset 1.12.2018 mennessä.

Kaksitieajoneuvopätevyys edellytetään kaikilta rautatiealueella työskenteleviltä kaksitieajoneuvoja käyttäjiltä 31.12.2021 mennessä.

28.6.2018

LIVI/5015/06.04.01/2018

Julkinen

Voimassaoleville pätevyyksille on määritelty pätevyyskohtaiset siirtymäajat ja yläläpitoluonnokset ohjeen luvussa 6. Liikenneohjaajan sekä ratatyövastaan kertauskoulutukset toteutetaan ajalla 1.7-31.12.2018 Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymillä LIITU-kertauskoulutusohjelmilla. Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymien oppilaitosten ei tarvitse hakea Liikenneviraston koulutuslaitosoikeuksia tällä ajalla.

Terveydentilaan sekä psykologiseen henkilöarviointiin liittyvää ohjeistusta tarkennetaan Liikenneviraston osalta 1.1.2019 mennessä, siihen asti noudatetaan Liikenteen turvallisuusviraston 30.6.2018 päättyvää määräystä ja Liikenteen turvallisuusviraston julkaisemaa ”Rautatieturvallisuustehtävissä toimivien terveydentila- ja soveltuvuussuositukset ” -ohjetta.

Liikenneviraston arvion mukaan ohjeen käyttöönotosta seuraa palveluntuottajien henkilöstön koulutuskustannusten kasvua työpätevyksien kertauskoulutusten sekä muiden koulutusvaatimusten takia. Ohjeen taloudellista vaikutusta osaamisen varmistamisen myötä rautatieturvallisuuteen ja osaamisen laatuun ei mahdollista arvioida.

Työtä on ohjannut Liikenneviraston työryhmä ja ohjetta laaditaan Ramboll CM Oy:n asiantuntijoiden toimesta.

Lisätietoja antaa

Janne Tuovinen
Projektipäällikkö
Rata ja kalustoyksikkö
Infra ja ympäristö-osasto
Väylänpito toimiala
puhelin 029 534 3028
janne.tuovinen@liikennevirasto.fi
Opastinsilta 12 A, PL 33, 00521 Helsinki

Tekninen johtaja

Markku Nummelin

Projektipäällikkö

Janne Tuovinen

Liitteet

Kirjoita tähän

Jakelu

Liikenneviraston palveluntuottajat, rautatieliikenteen harjoittajat, Trafi

28.6.2018

LIVI/5015/06.04.01/2018
Julkinen

Tiedoksi Kirjoita tähän

Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus